

ANTONI ROS MARBÀ

PORTA FERRADA

SARDANA

A la memòria de Juli Garreta
Calonge, juliol de 1973

ARRANJAMENT PER A BANDA SIMFÒNICA:
JORDI LEÓN

amb motiu de la proclamació de Sant Feliu de Guíxols
com a Capital de la Sardana, 2021

dinsic.com

Porta Ferrada

per a banda simfònica

1a edició: agost 2021

© Antoni Ros Marbà

© Arranjament per a banda simfònica: Jordi León

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529

08011 Barcelona

email: dinsic@dinsic.com

www.dinsic.com

Maquetació: DINSIC GRÀFIC / Jaume Vilà

Imprès a: Service Point

Pau Casals, 161-163

08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Dipòsit legal: B 14500-2021

ISMN: 979-0-69238-974-3

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la re-prografia i el tractament informàtic, i també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Material de lloguer (partitura general i partitcel·les):

DINSIC Distribucions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

email: dinsic@dinsic.com / www.dinsic.com

dinsic.com

Presentació a la versió de l’obra original per a cobla

Entre els músics més destacats que aquest país ha donat en l’àmbit simfònic, hi ha hagut dues maneres d’acostar-se a la sardana. Els uns n’han fet ús tractant-la sols com a forma musical –curts i llargs, compàs binari–, un recipient asèptic on abocar el fruit de la collita pròpia, en molts casos assajant una escriptura heretada de les avantguardes del segle xx. Els altres, la majoria, han entès que una bóta del país havia de contenir un bon vi del país, tot acordant forma i llenguatge amb un mateix esperit, i s’han esplaïat escrivint música d’alta volada en la tradició autòctona més vibrant. *Alimara* i *Porta Ferrada* proven que el mestre Antoni Ros Marbà s’adscriu en aquest segon grup.

Una opció estètica que, cal dir-ho, és més transcendent del que d’entrada semblaria. Perquè, en certa ocasió, planyent-se Oriol Martorell que Ros Marbà componia poc, aquest va revelar-li: “El problema és que sé quina música no he d’escriure, però no sé quina música he d’escriure”. Segurament, es tractava de conciliar la seva disposició anímica mediterrània amb la seva formació intel·lectual profundament marcada per la tradició centroeuropea, en especial per les músiques de la Segona Escola de Viena. Potser per això aquell jove Ros Marbà que començava a triomfar com a conductor de formacions orquestrals va haver d’esperar que els avatars de la seva carrera l’aboquessin a compromisos creatius concrets. És a dir, que la necessitat escollís per ell: ara posant-se el davantal per treballar per al país, arranjant per a la Nova Cançó o component aquelles inoblidables cantates infantils, ara escrivint per a la formació que, d’ofici, li queia a prop. D’aquesta manera, dirigint la mítica Cobla Barcelona o com a director musical de l’Esbart Verdaguer, van sorgir les primeres composicions per a la formació: el poema *Festa a ciutat* (1956) o les sardanes *Intimitat* (1957) i *Barcelona 1957* (1958). Amb una expressió cada vegada més personal, però sempre amb una adscripció segura que permet afirmar, contra els dubtes expressats, que quan Ros Marbà escriu per a cobla sap perfectament la música que ha d’escriure: la que li ha llegat l’imaginari sonor d’aquesta terra.

Cercant una naturalitat musical cada vegada més depurada escriu *Porta Ferrada* (1973), amb què el mateix any assoleix el Premi de la Crítica del certamen La Sardana de l’Any, en l’edició de 1973, enèrgica i brillant com l’obra de Juli Garreta, a la memòria del qual està dedicada. Un desenvolupament motívic intel·ligentíssim, el contrast sovintejat de plans sonors i el joc tímbric no resten, però, frescor a una experiència sonora en què qualsevol especulació és, també, troballa.

Fins avui, Ros Marbà ha compost una desena d’obres per a cobla. Cal esperar que el seu renovat compromís amb la formació, tot dirigint no fa gaire la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i la Cobla Simfònica de Catalunya, doni peu a noves aportacions.

“La meva primera vocació és la de compositor”, ha confessat en alguna ocasió el mestre; “per compondre vaig començar a estudiar música”. Ara sabem que bona part d’aquesta frisança íntima d’aquest músic internacional s’expressa, amb geni i veritat, en forma de sardana.

Jordi Lara 2002

Comentari a l’arranjament per a banda simfònica

Donat el caràcter d’aquesta sardana –de la qual el mateix autor ja en va fer el 1974 una versió per orquestra simfònica que inclou dues tenores– i amb l’avinentesa de que enguany ha estat nomenada la vila de Sant Feliu de Guíxols com a “Capital de la Sardana 2021”, em va semblar adient fer-ne una versió simfònica per a orquestra de vent, tot pensant en la plantilla de la Banda Municipal de Barcelona que, històricament, compta amb la presència del flabiol, el tible i la tenora. D’aquesta manera es manté la sonoritat de la cobla, és a dir, els colors propis de la música catalana que, amalgamats amb tot el simfonisme de la banda, fan que s’aconsegueixi, com a resultat final, una diversitat tímbrica i una densitat instrumental molt d’acord amb l’esperit de l’obra.

Jordi León
Autor de la versió per a banda simfònica
Juliol 2021

Presentación a la versión de la obra original para cobla

Entre los músicos más destacados que ha dado este país en el terreno sinfónico, han existido dos formas de acercarse a la sardana. Unos la han usado tratándola solamente como forma musical –*curts* (pasos cortos) y *llargs* (pasos largos), compás binario–, un recipiente aséptico donde verter el fruto de la cosecha propia, en muchos casos ensayando una escritura heredada de las vanguardias del siglo xx. Otros, la mayoría, han entendido que una cuba del país tiene que contener un buen vino del país, acordando forma y lenguaje con un mismo espíritu, y se han regocijado escribiendo música de alto nivel en la tradición autóctona más vibrante. *Alimara* (Almenara) y *La Porta Ferrada* prueban que el maestro Antoni Ros Marbà se adscribe a este segundo grupo.

Una opción estética que, sin duda, es más trascendente de lo que de entrada parecería. Porque, en cierta ocasión, lamentándose Oriol Martorell de que Ros Marbà componía poco, este le reveló: “El problema es que sé qué música no debo escribir, pero no cuál debo escribir”. Seguramente se trataba de conciliar su disposición anímica mediterránea con su formación intelectual profundamente marcada por la tradición centroeuropea, en especial por las músicas de la Segunda Escuela de Viena. Quizá por ello aquel joven Ros Marbà que empezaba a triunfar como conductor de formaciones orquestales debió esperar a que los avatares de su carrera le llevaran a compromisos creativos concretos. Es decir, que la necesidad escogiese por él: ya fuese poniéndose el “delantal” para trabajar para el país, haciendo arreglos para la Nova Cançó o componiendo aquellas inolvidables cantatas infantiles, ya fuese escribiendo para la formación que, de oficio, le quedaba cercana. De esta forma, dirigiendo la mítica Cobla Barcelona o como director musical del Esbart Verdaguer, surgieron las primeras composiciones para la formación: el poema *Festa a ciutat* (Fiesta en la ciudad) (1956) o las sardanas *Intimitat* (Intimidad) (1957) y *Barcelona 1957* (1958). Con una expresión cada vez más personal, pero siempre con una adscripción segura que permite afirmar, contra las dudas manifestadas, que cuando Ros Marbà escribe para cobla sabe perfectamente la música que debe escribir: la que le ha legado el imaginario sonoro de esta tierra.

Buscando una naturalidad musical cada vez más depurada escribe *Porta Ferrada* 1973), con la que el mismo año logra el Premio de la Crítica del certamen La Sardana de l’Any, en la edición de 1973, enérgica y brillante como la obra de Juli Garreta, a cuya memoria está dedicada. Un desarrollo motívico inteligentísimo, el repetido contraste de planos sonoros y el juego tímbrico no restan, sin embargo, frescor a una experiencia sonora en la que cualquier especulación es, asimismo, un descubrimiento.

Hasta la fecha, Ros-Marbà ha compuesto una decena de obras para cobla. Esperemos que su renovado compromiso con la formación, al dirigir recientemente la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona y la Cobla Simfònica de Catalunya, dé pie a nuevas aportaciones.

“Mi primera vocación es la de compositor”, ha confesado en alguna ocasión el maestro; “para componer empecé a estudiar música”. Ahora sabemos que buena parte de ese deseo íntimo del músico internacional se expresa, con genio y veracidad, en forma de sardana.

Jordi Lara 2002

Comentario al arreglo para banda sinfónica

Dado el carácter de esta sardana – de la cual el mismo autor hizo una versión para orquesta sinfónica que incluye dos tenoras- y dada la circunstancia que este año la ciudad de Sant Feliu de Guíxols ha sido nombrada “Capital de la Sardana 2021”, me pareció adecuado hacer una versión sinfónica para orquesta de viento, pensando en la plantilla de la Banda Municipal de Barcelona que, históricamente, cuenta con la presencia del flabiol, tible y tenora. De esta manera se mantiene la sonoridad de la cobla, es decir los colores propios de la música catalana que, amalgamados con el sinfonismo de la banda, dan un resultado final de una diversidad tímbrica e instrumental muy acorde con el espíritu de la obra.

Jordi León
Autor de la versión para banda sinfónica
Julio 2021

Presentation of the original version for cobla (traditional catalan ensemble)

There have been two tendencies in the way that the most outstanding symphonic musicians of Catalonia have approached the *sardana*. Some have made use of it, treating it as just a musical form, i.e. shorts and longs, binary beat, a neutral recipient into which they could pour the fruits of their own invention, often rehearsing a style of composition inherited from the *avant-gardes* of the twentieth century. The second group, the majority, have understood that a wine-skin from Catalonia had to contain a good Catalan wine, with form and language coinciding in the same spirit. These composers have poured out their hearts in writing ambitious music within the most stirring autochthonous tradition. “Alimara” and “La Porta Ferrada” show that the maestro Antoni Ros-Marbà forms part of this second group.

It should be said that an aesthetic option is more far-reaching than it may appear at first glance. On a certain occasion, when Oriol Martorell complained that Ros-Marbà composed little, the latter retorted: “The problem is that I know the music I shouldn’t write, but not the music I should write”. He was probably seeking to reconcile his spiritually Mediterranean approach with his intellectual training, profoundly marked by Central European tradition, especially by the music of the second school of Vienna. For this reason perhaps, the young Ros-Marbà who began to triumph as an orchestral conductor waited until the ups and downs of his career threw him into specific creative commitments. That is to say, until necessity chose for him: whether tying on his apron to work for Catalonia when he arranged for the New Song movement or composing those unforgettable children’s songs, or whether educational writing that his work brought to hand. So it was that, conducting the legendary Barcelona *cobla* (Catalan orchestra) or as musical director of the Verdaguer Company, his first compositions arose for training: the poem “Festa a ciutat” (1956) or the *sardanes* “Intimitat” (1957) and “Barcelona 1957” (1958). In a more and more personal style, but always with the sure touch that enables it to be affirmed, despite all the doubts expressed, that when Ros-Marbà writes for the *cobla*, he knows exactly what music to write: the sounds he has inherited from Catalonia’s musical traditions.

Searching for a purer and purer musical naturalness, he wrote “Porta Ferrada” (1973), which is as energetic and brilliant as the work of Juli Garreta, to whose memory it was dedicated, and which won the Critics’ Prize at the 1973 “*Sardana* of the year” competition. A highly intelligent development of the motif, the oft-repeated contrast of resounding flats or the play of tones do not, however, take away the freshness from an experience of sound, whose speculative parts are also successful.

Till now Ros-Marbà has composed some ten works for *cobla*. It is only to be hoped that his renewed commitment to education, in conducting recently the Sant Jordi-City of Barcelona *cobla* and the Symphonic *Cobla* of Catalonia, will inspire new compositions.

On more than one occasion the maestro has confessed “My principal vocation is composing. I started to study music in order to become a composer”. Now we know that a good part of the most intimate desires of this musician of international standing is expressed, with spirit and authenticity, through the *sardana*

Jordi Lara 2002

Comment on the version for symphonic band

Given this character of this *sardana*, a symphonic version of which already exists penned by its same author in 1974, and also given that Sant Feliu de Guíxols is the 2021 Capital of the Sardana, I thought it fitting to produce a version symphonic band, bearing in mind the specific configuration of the *Banda Municipal de Barcelona* (City of Barcelona Symphonic Band), which historically includes traditional *cobla* instruments *flabiol*, *tible* and *tenora* (rustic pipe, soprano shawm, and tenor shawm). Therefore, the *cobla* sonority is kept – i.e. the traditional colours of Catalan music –, which, in combination with the symphonic band, yield a timbric diversity and an instrumental density in consonance with the spirit of the piece.

Jordi León

July 2021

Author of the version for symphonic band

Porta Ferrada
Sardana

Antoni Ros Marbà
Arranjament per a banda simfònica: Jordi León

Respecteu la feina dels autors i dels editors. Fotocopiar o escanejar les partitures sense permís és il·legal, si no és després d'haver adquirit un exemplar i per a ús exclusivament individual i privat.

CLARINETS

Flabiol

3 Flautes

2 Oboès

C. A.

Tible (Fa)
Xeremies

2 Tenores (*) (Sib)

2 Fagots

Requint (Mib)

Solo Sib

I Tutti (Sib)

II

Alt (Mib)

Baix

SAXÒFONS

Soprano

Contralts I - II

Tenor

Baríton

I II Trompes (Fa)

III IV

I II Trompetes (Do)

III IV

I II Trombons

III IV

2 Fisc. (Sib)

2 Bomb. (Do)

Tubes (Do)

Contrabaixos

Timbales

Percussió

Caixa

def. flabiol

(*) Tenora II opcional